

Міністерство освіти та науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
кафедра документальних комунікацій та бібліотечної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність»

Рівне – 2021

Кваліфікаційна робота : методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність» / укл.: Г.В. Сілкова, Ж.В. Бабенко, М.С. Костенко ; за заг. ред. М.С. Костенко ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне, 2021. 32 с.

У методичних рекомендаціях висвітлені аспекти підготовки й написання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність», викладені вказівки щодо оформлення кваліфікаційних робіт та порядку їхнього захисту із дотриманням сучасних вимог академічної доброчесності.

Укладачі: Г. В. Сілкова – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ;
Ж. В. Бабенко – старша викладачка кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ;
М. С. Костенко – старша викладачка кафедри документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ.

Рецензенти: докторка економічних наук, професорка І. А. Юхименко-Назарук;
кандидатка історичних наук Л. Ф. Трачук

Ухвалено кафедрою документальних комунікацій та бібліотечної справи РДГУ (протокол № 1 від 28.08.2021 р.)

Рекомендовано до друку навчально-методичною комісією факультету документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики РДГУ (протокол № 1 від 11.09.2021 р.)

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2021,
© Сілкова Г.В., Костенко М.С., Бабенко Ж.В.

Зміст

Передмова.....	4
Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи.....	5
Загальні положення.....	9
Порядок перевірки на відповідність кваліфікаційної роботи принципам академічної доброчесності.....	11
Організація підготовки кваліфікаційної роботи.....	12
Зміст, обсяг та структура кваліфікаційної роботи	12
Оформлення кваліфікаційної роботи.....	15
Вимоги до мультимедійної презентації кваліфікаційної роботи.....	16
Порядок захисту кваліфікаційної роботи.....	18
Захист кваліфікаційних робіт.....	18
Список літератури на допомогу дипломнику.....	20
Додаток 1. Зразок завдання на кваліфікаційну роботу	
Додаток 2. Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи	
Додаток 3. Зразок оформлення реферату кваліфікаційної роботи	
Додаток 4. Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи	
Додаток 5. Мовні конструкції та лексичні засоби, які використовуються у наукових працях для зв'язку між реченнями	

ПЕРЕДМОВА

В умовах планомірного реформування вищої освіти в Україні, стійкої орієнтації її на європейську систему організації освіти відбувається перегляд змісту, методів та форм організації навчальної діяльності студентів у вищій школі. Ця проблема вирішується через розробку та введення в дію Галузевих стандартів вищої освіти, створення нових навчальних планів та освітніх програм, введення модульної системи вивчення учбових дисциплін, лекційно-тьюторської системи організації навчального процесу. У 2021 році, після прийняття Верховною радою України Закону «Про вищу освіту», заклади вищої освіти активізували процес підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях. Суттєвого значення в освітньому процесі за таких умов набуває виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційної роботи як форми їхньої атестації, тобто встановлення відповідності засвоєних програмних результатів навчання та здобутих компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає здобуття поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною освітньою програмою, загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Магістерська підготовка реалізує освітньо-професійну програму, яка, в тому числі, орієнтована на підготовку фахівців для науково-дослідної діяльності, для роботи у державних адміністративних установах, державних та недержавних закладах, що здійснюють інформаційне забезпечення процесів управління в соціальній та інших сферах.

Під час навчання за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа здобувач вищої освіти опановує базу теоретичних знань у галузі документальних комунікацій, інформаційно-аналітичної роботи, інформаційних систем і технологій, а також набуває умінь використовувати знання з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в процесах фахової діяльності та фахової самоосвіти, застосовувати навички управління виробництвом та використання інформаційних ресурсів, продуктів та послуг, впроваджувати інформаційні технології в процеси інформаційного обслуговування та інтелектуального опрацювання інформаційного контенту тощо.

Завершальним етапом освітнього процесу для здобувача освітнього ступеню магістра є підготовка і захист кваліфікаційної роботи. В роботі на основі проведених досліджень формулюються та обґрунтовуються наукові положення, сутність яких можна було б кваліфікувати як нову ідею або теоретичне обґрунтування проблеми, що має важливе значення для оптимізації функціонування інформаційної сфери. Підготовка кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня повинна визначити спроможність здобувача:

- аналізувати і правильно оцінювати процеси, що відбуваються в суспільстві;
- використовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання та практичні навички для вирішення конкретних проблем інформаційної діяльності;
- критично аналізувати джерела наукової інформації;
- застосовувати сучасні методики наукових досліджень;
- узагальнювати статистичні та інші фактичні матеріали;
- пропонувати оптимальні рішення в конкретних інформаційних ситуаціях;
- робити висновки, що мають теоретичне і практичне значення;
- вносити пропозиції та розробляти практичні рекомендації щодо оптимізації процесів інформаційного забезпечення користувачів тощо.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав передбачувані логікою висвітлення теми завдання; виявив здатність до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; засвідчив вміння поєднати теоретичний та емпіричний рівень аналізу об'єкта і предмета дослідження; показав володіння фаховою термінологією, здатність до чіткого і логічного викладення матеріалу, стислості й точності формулювань; переконливо аргументував представлений в роботі матеріал; виявив здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи й обґрунтовано розкривати власні висновки та рекомендації за результатами дослідження. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи відповідають вимогам писемного наукового мовлення; відсутні орфографічні і пунктуаційні помилки; в повному обсязі дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив вміння стисло, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження й надання відповідей на запитання членів ЕК, а також продемонстрував вміле застосування презентаційних навичок.</p>	90–100	А	Відмінно
<p>Здобувач повністю виконав передбачувані логікою висвітлення теми завдання; виявив здатність до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; показав володіння фаховою термінологією, здатність до чіткого і логічного викладення матеріалу; стислості й точності формулювань; аргументував представлений в роботі матеріал; виявив здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи та обґрунтовано розкривати власні висновки та рекомендації за результатами дослідження, однак мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуку на роботу. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи відповідають вимогам писемного наукового мовлення; за окремими винятками відсутні орфографічні та пунктуаційні помилки; в повному обсязі дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив вміння стисло, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження й надання відповідей на запитання членів ЕК, а також продемонстрував вміле застосування презентаційних навичок.</p>	82–89	В	Добре

<p>Здобувач вищої освіти повністю виконав передбачувані логікою висвітлення теми завдання; виявив здатність до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; показав володіння фаховою термінологією, здатність до чіткого і логічного викладення матеріалу, стислості й точності формулювань; аргументував представлений в роботі матеріал, виявив здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи та обгрунтовано розкривати власні висновки та рекомендації за результатами дослідження. В структурі та матеріалі роботи наявні лише несуттєві погрішності. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи відповідають вимогам писемного наукового мовлення; за окремими винятками відсутні орфографічні та пунктуаційні помилки; в повному обсязі дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив вміння стисло, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження, надавав відповіді на більшість запитань членів ЕК, а також продемонстрував вміле застосування презентаційних навичок.</p>	74–81	С	
<p>Здобувач вищої освіти переважно виконав передбачувані логікою висвітлення теми та досягнення мети дослідження завдання; здійснив спробу самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; показав володіння фаховою термінологією. Здобувач виявив посередню здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має зауваження щодо недостатньо чіткого і логічного викладення матеріалу; стислості й точності формулювань; аргументування представленого в роботі матеріалу. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи відповідають вимогам писемного наукового мовлення; наявні орфографічні та пунктуаційні помилки; не в повному обсязі дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив невисокий рівень вміння стисло, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження, не надавав відповіді на ряд запитань членів ЕК, а також не продемонстрував достатніх презентаційних навичок.</p>	64–73	Д	Задовільно
<p>Здобувач вищої освіти в неповному обсязі виконав передбачувані логікою висвітлення теми та досягнення мети дослідження завдання; виявив низьку здатність до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; показав недостатнє володіння фаховою термінологією; виявив недостатню спроможність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота має численні зауваження щодо недостатньо чіткого і логічного викладення матеріалу; стислості й точності формулювань; аргументування представленого в роботі матеріалу. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи не повною мірою відповідають вимогам писемного наукового мовлення; наявні численні орфографічні та пунктуаційні</p>	60–63	Е	

помилки; не в повному обсязі дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив недостатній рівень вміння стислого, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження, не надавав відповіді на ряд запитань членів ЕК, а також не продемонстрував достатніх презентаційних навичок.			
Здобувач вищої освіти не виконав більшості передбачуваних логікою висвітлення теми та досягнення мети дослідження завдань; не виявив здатності до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; не показав володіння фаховою термінологією та здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи не відповідають вимогам писемного наукового мовлення; наявні чисельні орфографічні та пунктуаційні помилки; не дотримані вимоги до оформлення роботи. Здобувач опанував незначну частку необхідного для якісного виконання кваліфікаційної роботи обсягу професійних знань та вмінь. Під час захисту здобувач не виявив належного вміння стислого, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження, не надавав відповіді на більшість запитань членів ЕК, а також продемонстрував відсутність належних презентаційних навичок.	35–59	FX	Незадовільно
Здобувач вищої освіти не виконав передбачуваних логікою висвітлення теми та досягнення мети дослідження завдань; не виявив здатності до самостійного узагальнення профільної наукової інформації та здійснення самостійного дослідження; не показав володіння фаховою термінологією та здатність використовувати набуті знання і вміння в процесі виконання прикладної частини кваліфікаційної роботи. Мова та стиль викладу матеріалу кваліфікаційної роботи не відповідають вимогам писемного наукового мовлення; наявні чисельні орфографічні та пунктуаційні помилки; не дотримані вимоги до оформлення роботи. Під час захисту здобувач виявив відсутність вміння стислого, послідовного і аргументованого викладу змісту та результатів дослідження, не виявив володіння матеріалом кваліфікаційної роботи, не надавав відповіді на запитання членів ЕК, а також продемонстрував відсутність належних презентаційних навичок. та аргументованості й точності відповідей на запитання членів ЕК під час захисту.	35–59	F	

Типові помилки здобувачів вищої освіти у написанні та оформленні кваліфікаційної роботи

1. Зміст роботи не відповідає плану кваліфікаційної роботи, або не розкриває тему повністю чи її основної частини.
2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відповідають існуючим підходам до досліджуваної проблеми, не відбивають стану об'єкта дослідження.
3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження.
4. Не виявлено самостійності дослідження, робота має компілятивний характер.
5. Робота є плагіатом.

6. Відсутній аналіз сучасної джерельної бази (офіційних, нормативних документів, спеціальної літератури, фахових інтернет-ресурсів) з теми дослідження.
7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.
8. В роботі відсутні посилання на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.
9. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури та неопублікованих документів наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
10. Обсяг та оформлення роботи не відповідає вимогам, вона виконана неохайно, з помилками (орфографічними, стилістичними тощо).

Типові помилки здобувачів вищої освіти під час захисту кваліфікаційної роботи

На оцінку, яка виставляється за результатами захисту кваліфікаційної роботи, окрім якості виконання власне роботи впливають також помилки, допущені здобувачем під час доповіді державній екзаменаційній комісії. Подібні помилки, як правило, зумовлені низьким рівнем виконання кваліфікаційної роботи та неналежною підготовкою до її захисту. Серед типових помилок найбільш поширеними є такі:

1. Доповідь погано підготовлена і перевищує встановлений регламентом час, що ускладнює розуміння вузлових аспектів дослідження, його мети та результатів і змушує членів ЕК переривати здобувача-дипломника;
2. Невдала структура доповіді не дозволяє чітко окреслити поставлені перед дипломником завдання та висвітлити досягнуті результати, що змушує членів ЕК задавати запитання, в т. ч. по тих аспектах, що стосуються об'єкту дослідження, але не становили його предмету;
3. Здобувач-дипломник не спроможний вказати можливі напрямки застосування результатів здійсненого ним дослідження;
4. Дипломник не розуміє сутності питань по змісту представленої на захист роботи й не надає адекватних відповідей на поставлені членами ЕК питання;
5. Здобувач не надає відповіді на висловлені у рецензії зауваження.
6. Мультимедійна презентація кваліфікаційної роботи не відповідає існуючим вимогам.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота виконується на завершальному етапі підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність» за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Організація і проведення наукового дослідження та оформлення його у вигляді кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти має на меті сформувати у магістрантів стійкий інтерес до наукового дослідження, поглибити й розширити (за рахунок опрацювання першоджерел) теоретичні знання, опанувати вміння творчо застосовувати теоретичні знання з дисциплін документознавчого та інформаційного циклу, критично оцінювати фахову літературу, самостійно здобувати дослідним шляхом нові знання.

Кваліфікаційна робота являє собою самостійне дослідження і є органічною складовою освітнього процесу як засіб перевірки всебічної готовності магістранта до власного наукового пошуку. Обов'язковою умовою підготовки кваліфікаційної роботи є чітке уявлення автора про сучасний рівень наукових досягнень теорії та практики документознавства та інформаційної діяльності і перспективи розвитку зазначених сфер наукового знання в цілому. На основі цих уявлень магістрантом повинні бути сформульовані власні теоретичні положення, дієздатність яких він має надалі перевірити в процесі дослідно-експериментальної діяльності. Кваліфікаційна робота повинна узагальнювати результати самостійного наукового пошуку виконавця, а не повторювати чи констатувати загальновідомі істини. За змістом і формою кваліфікаційна робота другого (магістерського) рівня дає підстави для судження про рівень спеціальної підготовки магістра, про його педагогічну зрілість як викладача і дослідника.

В структурі роботи передбачається виділення двох–трьох розділів, з них – один (два) розділи – теоретичного характеру й один – практичного. У теоретичних розділах може бути представлений історичний огляд виникнення, розвитку та пошуку шляхів вирішення певної проблеми. Здобувач може звернутись до філософських підвалин її становлення та розв'язання, має надати чітке визначення та розкрити сутність тих понять та категорій, що використовуються в роботі. Позитивним є факт формулювання магістрантом власних визначень, опис науково обґрунтованих особистих концептуальних підходів до розв'язання поставленої проблеми. Тематика кваліфікаційних робіт може бути різноманітною і визначається за найбільш актуальними напрямками дослідження комплексної теми «Документні ресурси та інформаційні технології», яка розробляється в різних аспектах викладачами випускової кафедри. Вибір теми залежить від інтересів магістранта та спрямованості його на подальшу практичну діяльність.

Враховуючи вищезазначені положення, можна сформулювати такі вимоги до кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Основними завданнями кваліфікаційної роботи є:

- систематизація, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних й практичних знань з фундаментальних і спеціальних дисциплін;
- застосування отриманих знань для розв'язання певних завдань у конкретних умовах функціонування інформаційних структур;
- розвиток навиків самостійної роботи та опанування методики досліджень і експериментів, пов'язаних з метою й завданнями кваліфікаційної роботи, у якій розглядаються конкретні проблеми документознавства та інформаційної діяльності;
- набуття досвіду з аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання нових висновків і положень, набуття досвіду з їх публічного захисту.

Кваліфікаційна робота повинна мати практичне значення для соціальних систем (наприклад, для інформаційних структур, за даними щодо діяльності яких вона виконується тощо). У кваліфікаційній роботі повинні знайти відображення науково обґрунтовані рекомендації щодо їх прикладного використання. Робота має враховувати сучасні тенденції розвитку інформаційної сфери, має бути спрямованою на усвідомлення сучасних змін у суспільному житті (соціальної структури суспільства, інформаційної інфраструктури, форм господарювання тощо). Розробка основних положень та рекомендацій має здійснюватись на підставі вивчення сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури, досвіду роботи інформаційних структур, нормативних документів тощо. У процесі виконання кваліфікаційної роботи за другим (магістерським) рівнем вищої освіти необхідно використовувати сучасний інструментарій наукового дослідження: методи статистичного аналізу, контент-аналізу, івент-аналізу, інформаційного моделювання, моніторингу тощо. Кваліфікаційна робота повинна мати комплексний характер і бути логічно завершеною працею.

За всі відомості, викладені в кваліфікаційній роботі; порядок використання фактичного матеріалу та іншої інформації під час її написання; обґрунтованість і достовірність висновків та положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо магістрант – автор кваліфікаційної роботи.

Оформлення кваліфікаційної роботи другого (магістерського) рівня освіти повинно відповідати вимогам до звітів про НДР (ДСТУ 3008 : 2015. Державний стандарт України. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення).

Ілюстративний матеріал для захисту кваліфікаційної роботи може бути виконаний у вигляді таблиць, діаграм, слайдів, подаватися за допомогою відповідних технічних засобів. Зміст ілюстративного матеріалу повинен з достатньою повнотою відображати основні положення, які виносяться на захист.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, що повністю виконали навчальний план, захистили виробничу практику, подали у встановлений термін на кафедру позитивні відгуки на кваліфікаційну роботу та в деканат – залікові книжки з усіма оцінками.

Перелік тем кваліфікаційних робіт; здобувачів, що їх виконують, та їхніх наукових керівників затверджуються проректором з навчальної роботи за поданням випускової кафедри.

За поданням наукових керівників деканат може дозволити здобувачам-дипломникам проходження магістерської практики в інформаційних структурах, що є науково-методичною базою для кваліфікаційної роботи, а також користування науковими бібліотеками та архівами України.

Терміни періодичного звіту здобувачів про виконання кваліфікаційної роботи встановлює кафедра за поданням керівника. За правильність всіх даних, висновки та рекомендації кваліфікаційної роботи відповідає здобувач – автор роботи.

Наукове керівництво кваліфікаційною роботою покладається на викладача, визначеного кафедрою та затвердженого проректором з навчальної роботи. Науковий керівник обирається з числа досвідчених викладачів спеціальної кафедри. Його обов'язками є:

- визначати тему кваліфікаційної роботи, розробляти за участю здобувача «Завдання» з кваліфікаційної роботи;
- систематично контролювати виконання робочого плану здобувача;
- регулярно консультувати здобувача;
- перевіряти якість окремих частин виконаної роботи, допомагати в усуненні недоліків;
- у встановлені терміни інформувати кафедру про перебіг дипломування;
- в разі зриву здобувачем встановлених календарним планом термінів чи незадовільну роботу, науковий керівник зобов'язаний доповісти про це завідувачу кафедри.

У разі необхідності, крім наукового керівника, кафедра може призначити консультанта (з окремих розділів кваліфікаційної роботи) з числа викладачів інших кафедр або з числа фахівців інформаційних установ.

Підготовлені окремі частини кращих кваліфікаційних робіт за поданням керівників можуть заслуховуватись та обговорюватись у формі доповідей на наукових конференціях та засіданнях кафедри.

ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ВІДПОВІДНІСТЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ПРИНЦИПАМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності в РДГУ визначаються: «Положенням про організацію освітнього процесу в РДГУ» (<https://cutt.ly/X17Ctnk>), «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в РДГУ» (<https://cutt.ly/v17Cgnt>), «Положенням про академічну доброчесність у РДГУ» (http://www.rshu.edu.ua/images/rshu/pol_acad_dobr_rshu.pdf).

«Положення про академічну доброчесність у РДГУ» ґрунтується на Конституції України, Законах України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про запобігання корупції», Цивільному Кодексі України, Статуті університету.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилення на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-дослідну діяльність.

Згідно Закону України «Про освіту» формами академічної недоброчесності, що унеможливають успішний захист кваліфікаційної роботи, вважають плагіат, самоплагіат, фабрикацію. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. Фабрикація – вигадкування даних або фактів, що використовуються в наукових дослідженнях.

З метою реалізації норм «Положення про академічну доброчесність у РДГУ» діє «Порядок застосування системи «StrikePlagiarism» для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату в РДГУ» (https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/nak_45_01_01_02032020.pdf). З 2020 р. в РДГУ діє рекомендована МОН України система «StrikePlagiarism.com», яка використовується в закладах вищої освіти Європейського Союзу.

Здобувачі вищої освіти подають електронний варіант кваліфікаційних робіт для перевірки на плагіат згідно затвердженого графіку. Адміністратор системи й експерт упродовж семи календарних днів з дати реєстрації електронного варіанту кваліфікаційної роботи надають електронний звіт системи перевірки на наявність плагіату та експертний висновок (https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/poradok_perev_pl_2021_bak01.pdf).

Електронні варіанти кваліфікаційних робіт передаються до інституційного репозитарію академічних текстів, який формує Наукова бібліотека РДГУ з метою накопичення електронного архіву наукових і освітніх матеріалів для подальшого використання і перевірки на плагіат (<http://repository.rshu.edu.ua/>).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

За рік до завершення кваліфікаційної роботи науковий керівник за участю здобувача-дипломника розробляє «Завдання» по дослідженню теми. «Завдання» (див. Додаток 1) оформлюється у двох примірниках, підписується науковим керівником та магістрантом, а потім затверджується завідувачем відповідної кафедри. Один примірник «Завдання» видається здобувачу та у визначений термін разом із кваліфікаційною роботою подається у Державну екзаменаційну комісію (ДЕК), другий – залишається на кафедрі. Разом із «Завданням» розробляється графік підготовки кваліфікаційної роботи, в якому визначаються терміни виконання окремих завдань.

Графік виконання кваліфікаційної роботи повинен регламентувати всі етапи і складатися із таким розрахунком, щоб інформаційний пошук і вивчення літературних джерел та неопублікованих документів, збір первинного матеріалу та його обробка, підготовка до самостійного дослідження були виконані у 9-му семестрі (до 1-го грудня). У 10-му семестрі готується теоретична частина, конструюються розділи, розробляються ілюстративні матеріали, оформлюється бібліографічний список з теми, проводиться самостійне наукове дослідження із застосуванням відповідного наукового інструментарію (методів соціологічного дослідження, моніторингу, моделювання, бібліометричного, наукометричного, контент-, івент-, інтент-аналізу тощо), оформлюються результати здійсненого дослідження. В 11-му семестрі створюється текст роботи, здійснюється літературна обробка його кінцевого варіанту, оформлення роботи, готується мультимедійна презентація роботи.

У робочому плані, що складається магістрантом разом із науковим керівником, конкретизується структура кваліфікаційної роботи, накреслюються методи дослідження, джерела для вивчення, об'єкти для аналізу, науково-методична та практична база для проведення дослідження, хронологічні межі, завдання на період магістерської практики, необхідні таблиці, схеми, малюнки та інші ілюстративні матеріали.

Кваліфікаційна робота подається на кафедру у 11-му семестрі (до 1 листопада). Вона перевіряється керівником. Недоброякісно виконана робота повертається магістранту з письмовим відгуком керівника, в якому вказується здобувачу, що необхідно виправити, доробити і в який термін. У випадку недотримання магістрантом вимог до оформлення роботи, наявності (або невивчення) граматичних, орфографічних помилок, суттєвих стилістичних огріхів та за наявності серйозних зауважень до оформлення, кваліфікаційна робота не допускається до захисту. За місяць до захисту робота направляється на зовнішнє рецензування. Після цього вона розглядається на кафедрі, де приймається рішення про допуск її до захисту на ДЕК. Захист кваліфікаційних робіт проводиться відповідно до наказу по університету у дні, відведені для державних екзаменів.

ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Змістом кваліфікаційної роботи є розкриття сутності певної проблеми на основі ґрунтовного вивчення теоретичних джерел, їх аналізу, проведення необхідних самостійних досліджень на підґрунті соціологічних методів, контент-аналізу, івент-аналізу, інтент-аналізу, моніторингу, моделювання тощо, систематизації і аналізу отриманих даних, обґрунтування власних висновків та розробка пропозицій та рекомендацій.

Структурно кваліфікаційна робота освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» складається із реферату (з переліком 10–15 ключових слів), вступу, основної частини, висновків, додатків. Орієнтовний обсяг кваліфікаційної роботи 80–100 сторінок.

Вступ має будуватися за такими аспектами:

- актуальність теми дослідження. Магістрант обґрунтовує актуальність теми кваліфікаційної роботи, її значущість для подальшої розробки подібної проблематики, для практичної діяльності інформаційних установ; навчального процесу тощо;

- стан наукової розробленості теми. В цій частині вступу подається оцінка сучасного стану розробленості проблеми на основі аналізу вітчизняної і зарубіжної наукової літератури із зазначенням провідних напрямів, вчених і спеціалістів у даній предметній галузі; наводиться стислий огляд найважливіших публікацій з теми кваліфікаційної роботи, використаних здобувачем в процесі її підготовки, характеризується основна проблематика цих матеріалів, досліджені видатними вченими галузі питання;

- мета роботи є одним з найважливіших аспектів вступу, де стисло формулюється головна мета цього дослідження, ключова проблема, яка вивчалася магістрантом. рекомендацій. Головними словами у формулюванні мети є дієслова в неозначеній формі (розробити, напрацювати, описати, здійснити, вирішити, розкрити, тощо) або відповідні віддієслівні іменники (дослідження, опис тощо). Оскільки мета є поняттям ширшим, ніж завдання, часто вживають слова: системний, комплексний, всебічний (комплексне

дослідження, всебічне вивчення) тощо;

- завдання роботи. Цей аспект логічно впливає з попереднього. В цьому положенні вступу формулюють конкретні питання (аспекти, завдання тощо), обумовлені метою кваліфікаційної роботи. Вирішення цих завдань дозволяє досягти поставленої мети. Завдання потрібно не лише правильно й чітко сформулювати, але й викласти їх у певному порядку, послідовно розгортаючи програму дій науковця та викладу основної частини кваліфікаційної роботи. Починається формулювання завдань словами: з'ясувати, проаналізувати, виявити, описати, встановити, здійснити, зіставити, розглянути, систематизувати підходи, визначити (окреслити) місце й роль, виявити (встановити) тенденції розвитку, з'ясувати закономірності, розробити практичні рекомендації, запропонувати модель. Можуть також бути використані відповідні віддієслівні іменники (дослідження, опис, розгляд, висвітлення, аналіз тощо);

- об'єкт дослідження. У вступі визначається об'єкт (явище, процес, закономірність), що породжує проблемну ситуацію та обраний для вивчення магістрантом. Не можна визначати як об'єкт дослідження конкретну організацію, установу, державний орган або його підрозділ, на прикладі яких виконується робота, оскільки вони є лише базою для проведення дослідження. В якості об'єкта за таких умов виступають пов'язані з базою процеси, явища, що впливають на її функціонування або породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення;

- предмет дослідження – конкретне завдання (проблема), що потребує вирішення, міститься в межах об'єкта дослідження, але є вужчим, ніж його об'єкт. Здобувач визначає ті сторони (аспекти, тенденції, закономірності розвитку) об'єкту, які досліджувалися у межах визначеного об'єкту. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове у темі кваліфікаційної роботи;

- база дослідження. Якщо тема кваліфікаційної роботи пов'язана безпосередньо із діяльністю окремих організацій, органів влади, вищих навчальних закладів, сучасних інформаційних структур тощо, у вступі слід навести їх повну назву

- методологічна база дослідження. В цій частині вступу називаються основні методи та наукові підходи, за допомогою яких проводилося дослідження теми кваліфікаційної роботи;

- наукова та практична значущість кваліфікаційної роботи. Магістрант визначає, що нового вносить його дослідження в розгляд проблеми. Потрібно сформулювати результати дослідження, які забезпечують можливість їх практичного застосування;

- апробація роботи. У цій частині вступу називаються наукові конференції, на яких здобувач виступав із повідомленнями за результатами кваліфікаційної роботи та наводиться бібліографічний опис публікацій здобувача з теми кваліфікаційної роботи (якщо ці публікації вказані у списку використаної літератури, достатньо лише назвати загальну кількість публікацій та зробити посилання на відповідні позиції списку);

- обґрунтування структури кваліфікаційної роботи. Стисло пояснюється логіка побудови кваліфікаційної роботи.

Основна частина кваліфікаційної роботи повинна містити:

- відомості про об'єкт та предмет дослідження, які необхідні та достатні для вирішення поставлених завдань даної роботи;

- обґрунтування і вибір теоретичних та експериментальних методів вирішення поставлених завдань;

- формулювання результатів теоретичних і практичних досліджень та аналіз основних наукових результатів з точки зору достовірності, наукової та практичної цінності.

Основна частина поділяється на логічно пов'язані між собою розділи (два або три) та підрозділи (в цілому – не менше шести). Кожний розділ (підрозділ) повинен мати короткий інформативний заголовок, який визначає його зміст. Кількість розділів, підрозділів узгоджується здобувачем з викладачем. Кожен розділ має включати не менше двох підрозділів.

Основна частина містить у собі теоретичну та прикладну складові, а також висновки до розділів. Теоретична складова являє собою огляд сучасного стану розробки і практичної реалізації проблем, які є предметом дослідження. Її розробляють на підставі вивчення спеціальної загальнотеоретичної літератури, нормативно-законодавчої бази, методик проведення соціологічних, моніторингових, метричних, інших досліджень, контент-аналізу, івент-аналізу.

У теоретичній складовій розглядаються основні категорії, законодавчі акти, ідеї, за допомогою яких буде розроблятися проблема, а також ступінь дослідженості проблеми й методологічна основа дослідження. Таким чином, теоретична частина роботи становить теоретичну модель пошуку шляхів розв'язання проблеми і використовується для поглибленого аналізу об'єкту дослідження, результат якого складе зміст

прикладної частини. Зміст і структура теоретичної частини кваліфікаційної роботи визначаються темою та спрямовані на виявлення напрямів удосконалення об'єкта й предмета дослідження.

Прикладна складова є обов'язковою для всіх кваліфікаційних робіт освітнього рівня «магістр» і містить матеріал, отриманий за результатами самостійного дослідження із застосуванням методів соціологічних досліджень, контент-аналізу, івент-аналізу, інтен-аналізу, моделювання, моніторингу тощо, який обґрунтовує розроблені рекомендації та методики, спрямовані на розв'язання проблеми, визначеної у темі роботи, на конкретному соціальному об'єкті. Завершується прикладна частина обґрунтованими висновками.

Основна частина кваліфікаційної роботи має бути ретельно відредагована і відповідати встановленому у «Завданні» змісту. У випадку використання скорочень слів або словосполучень повинно бути їх роз'яснення в тексті чи у «Списку скорочень слів і словосполучень», який включається до складу кваліфікаційної роботи. Цитати, які наводяться у тексті, взяти у лапки і дати посилання до джерела (після цитати вказується номер запису даного джерела в квадратних дужках, під яким воно занотоване у «Списку використаної літератури та неопублікованих документів», і сторінки, на яких розміщено цитату, *наприклад*, [8, с. 12]). Посилання в тексті кваліфікаційної роботи на декілька джерел одночасно слід зазначити порядковими номерами даних джерел (без сторінок) відповідно «Списку використаної літератури та неопублікованих документів» виділеними двома квадратними дужками і відокремленими між собою розділовим знаком «крапка з комою», *наприклад*, [4; 10; 12]. Використання положень з літературних джерел, схем, таблиць без посилань на них розглядається як грубе порушення наукової та літературної етики. У такому випадку робота до захисту не допускається. Ілюстративний матеріал: таблиці, схеми, діаграми, графіки – повинні бути виконані точно, охайно і розміщені у відповідних місцях або у «Додатках» до кваліфікаційної роботи.

Готуючись до роботи за розділами, корисно спочатку написати план розділу, що передбачає, які питання та в якій послідовності в ньому будуть висвітлені.

Робота не повинна мати абстрактного характеру. Міркування магістранта, його узагальнення та висновки повинні будуватися на конкретному аналізі фактичного матеріалу. В той же час слід уникати й іншої крайності – простого та безсистемного нагромадження фактів без будь-якого достатнього їх осмислення та узагальнення. В процесі аналізу та узагальнень необхідно дотримуватись найсуворішої наукової добросовісності. Не можна замовчувати або перекручувати факти задля надуманої ідеї, гіпотези. Той же принцип наукової добросовісності повинен бути покладений в основу оцінки праць попередніх авторів. Глибина аналізу думки становить головну підвалину будь-якого дослідження. Робота повинна всебічно розкривати сутність, суттєві риси та закономірності об'єкту дослідження.

Кожен розділ кваліфікаційної роботи повинен містити узагальнені висновки з питань, розглянутих у ньому. Достовірність висновків та дослідження загалом підтверджується вивченням практичного досвіду роботи конкретних інформаційних структур. Оперативно і в повному обсязі зібрати практичний матеріал, узагальнити його та систематизувати допоможе оволодіння магістрантом такими методами дослідження, як спостереження, експеримент, бесіда, анкетування, інтерв'ю, математичні методи обробки кількісних показників, методи порівняльного аналізу, контент-аналізу, івент-аналізу, інтен-аналізу тощо. Найкращих результатів можна досягти при комплексному використанні цих методів, проте слід мати на увазі, що в залежності від особливостей теми дослідження, специфіки предмета і конкретних умов, окремі методи можуть мати переважне значення.

Накопичуючи та систематизуючи факти, потрібно вміти визначати їх достовірність й типовість, найбільш суттєві ознаки для наукової характеристики, аналізу, порівняння. Аналіз зібраних матеріалів слід проводити у сукупності, з урахуванням усіх аспектів об'єкту дослідження. Порівняльний аналіз допомагає виділити головне, типове в розглядуваних питаннях, простежити зміни, що сталися в роботі інформаційних структур впродовж останніх років, виявити закономірності, проаналізувати проблеми їх функціонування, визначити тенденції та перспективи подальшого розвитку. Кількісні дані, що ілюструють практичний досвід роботи або результати метричних досліджень, можна проаналізувати за методом ранжованого ряду, розподіливши матеріал за роками, звести їх в статистичні таблиці, таблиці для порівняння та ін., що дозволить зробити конкретні висновки.

Таким чином, широке використання відомих у науці методів накопичення, вивчення, систематизації фактів та практичного досвіду в цілому дозволяє виконати основне завдання дипломного дослідження, поєднати різні розрізнені знання в цілісну систему, вивести певні закономірності, визначити подальші тенденції розвитку теорії та практики відповідної сфери діяльності.

Висновки є підсумком всієї кваліфікаційної роботи. В цій частині магістрант визначає, чи всі поставлені завдання вдалося виконати, чи досягнуто мети кваліфікаційної роботи. У стислій формі

систематизуються і викладаються висновки, до яких прийшов здобувач в результаті проведеної роботи. Потрібно сформулювати не менше п'яти найважливіших положень, які обумовлені характером дослідження, містять досягнуті здобувачем результати власного аналізу проблеми.

В кінці наводяться п'ять–десять пропозицій у вигляді рекомендацій щодо усунення виявлених недоліків, удосконалення роботи інформаційних структур, підвищення ефективності інформаційної практичної та наукової діяльності тощо. Результати здійсненого дослідження мають пройти апробацію в установі – базі дослідження або під час виступу на науково-практичних конференціях.

Обов'язковою структурною частиною кваліфікаційної роботи є «Список використаної літератури та неопублікованих документів», в якому відображаються опубліковані, неопубліковані та архівні матеріали (в залежності від їх наявності та теми кваліфікаційної роботи). Список оформляється в певній послідовності. Спочатку керівні та директивні матеріали з теми роботи, потім інша література, в т.ч., електронні ресурси (українською та російською мовами) розташовується за алфавітним порядком прізвищ авторів та назв. Після цього вказується іноземна література, потім (у вигляді окремих розділів списку) статистичні, неопубліковані та архівні матеріали (якщо вони використовуються в роботі).

Всі записи «Списку використаної літератури та неопублікованих документів» подаються у відповідності з діючими державними стандартами щодо бібліографічного опису творів друку та електронних ресурсів. Відхилення від стандартів вважаються недоліком роботи і потребують безумовного виправлення.

У **додатках** можуть бути представлені схеми, таблиці, малюнки та інші ілюстративні матеріали, які не включені до тексту, але на які є посилання в тексті роботи. Сюди ж можна винести ті частини роботи, що є важливими, але загромаджують виклад основної думки в роботі (наприклад, доведення, статистичний матеріал, побічні висновки і результати).

До завершеної кваліфікаційної роботи додаються **реферат та перелік ключових слів**. Реферат як стислий виклад змісту кваліфікаційної роботи з основними положеннями та висновками складається згідно вимог до такого виду документів, що вивчаються у курсі «Інформаційно-аналітичні дослідження». Обсяг реферату з переліком ключових слів – до 1,5–2 сторінок друкованого тексту. Текст реферату повинен відображати: об'єкт та предмет дослідження, мету роботи, отримані результати та їх новизну, рекомендації по використанню роботи в практичній діяльності інформаційних установ.

Ключовим словом називається слово або стійке словосполучення із тексту роботи, яке з точки зору інформаційного пошуку несе змістове навантаження. Сукупність ключових слів (загальною кількістю 10–15) повинна відбивати основний зміст наукової праці. Ключові слова подають у називному відмінку, друкують в рядок, через кому.

Приклад оформлення реферату та переліку ключових слів представлений у Додатку 3.

ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Особливу увагу слід звернути на оформлення кваліфікаційної роботи. До її оформлення ставляться такі ж вимоги, як і до рукопису, який подається у видавництво. Кваліфікаційна робота повинна бути відредагована здобувачем, перевірена науковим керівником, надрукована та вчитана здобувачем (з обов'язковим виправленням всіх можливих помилок). Повністю виконана робота подається в палітурці на кафедру. До роботи обов'язково додається її електронний варіант (на диску має бути зазначений бібліографічний опис кваліфікаційної роботи).

Всі складові частини кваліфікаційної роботи розташовуються у такій послідовності:

1. Титульний аркуш;
2. Завдання з підготовки кваліфікаційної роботи;
3. Відгук наукового керівника;
4. Рецензія (зовнішня);
5. Реферат кваліфікаційної роботи;
6. Зміст кваліфікаційної роботи;
7. Список скорочень слів і словосполучень, які вживаються у тексті;
8. Текстова частина;
9. Список використаної літератури та неопублікованих документів;
10. Додатки.

Обсяг кваліфікаційної роботи – 80–100 сторінок тексту (без урахування обсягу додатків), надрукованого через півтора інтервали на одній стороні аркуша формату А4 з полями. Додатки подаються окремо. Сторінки кваліфікаційної роботи повинні мати поля: ліве – 30 мм, верхнє – 20 мм, праве – 10 мм, нижнє – 25 мм. Текст іноземними мовами, формули, назви схем, малюнки, креслення як виключення можуть

бути написані від руки чорним чорнилом або тушшю. Порядковий номер друкується в середині верхнього поля сторінки. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, але на ньому цифра «1» не ставиться. Цифра «2» проставляється на сторінці «Зміст» (зразок оформлення змісту див. Додаток 4), а цифра «3» – на сторінці зі списком скорочень слів та словосполучень, далі – нумерація сторінок проставляється на сторінках із текстовою частиною роботи, списком використаної літератури та неопублікованих документів. На сторінках з додатками нумерація сторінок відсутня.

Назви розділів і підрозділів набираються великими літерами (CapsLock) напівжирним шрифтом (розмір шрифту 14 pt) через міжрядковий інтервал 1,5 та вирівнюються по центру. В кінці заголовків розділів та підрозділів крапка не ставиться. Перед заголовком підрозділу робиться відступ в один рядок.

Розділи повинні мати порядкову нумерацію арабськими (не римськими) цифрами в межах всієї роботи і розпочинатись з нової сторінки. Вступ і заключна частина не нумеруються. Підрозділи нумерують арабськими цифрами в межах кожного розділу, наприклад 2.3. (третій підрозділ другого розділу).

Текст кваліфікаційної роботи друкується шрифтом Times New Roman (розмір шрифту 14 pt) через міжрядковий інтервал 1,5 з вирівнюванням по ширині сторінки та абзацним відступом 1,25 см.

Для набору математичних формул використовується редактор Equation Editor 3.0 гарнітури Times New Roman, Symbol; розміром формул звичайний 11 pt, великий індекс – 7 pt, малий індекс – 5 pt, великий символ – 14 pt, малий символ – 11 pt.

Цифровий матеріал з тексту роботи, як правило, повинен оформлятися у вигляді послідовно пронумерованих таблиць (якщо їх декілька). На всі таблиці в тексті мають бути посилання. Перед заголовком таблиці в правому куті набирається слово «Таблиця» та її порядковий номер.

Додатки розміщують за порядком посилань на них в тексті, починаючи кожен додаток з нової сторінки та послідовно їх нумеруючи. Заголовки додатків оформлюються за аналогією з оформленням таблиць.

Рисунки вставляються у форматах TIFF, PCX, JPEG. Підписи до рисунків і таблиць подаються шрифтом 9 pt, вирівнюються по центру, перед рисунком або таблицею робиться відступ 6 pt, після підпису – 6 pt.

На титульному аркуші кваліфікаційної роботи повинні бути такі відомості:

- назва вузу;
- назва кафедри;
- тема кваліфікаційної роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові здобувача-дипломника;
- прізвище, ім'я, по батькові, вчений ступінь та посада наукового керівника (у разі необхідності – і консультантів);

Зразок титульного аркушу кваліфікаційної роботи представлений у додатку 2.

У відгуку керівника про кваліфікаційну роботу повинна бути стисла характеристика зробленої роботи, вказана відповідність змісту «завданню з підготовки кваліфікаційної роботи», підкреслені теоретичне і практичне значення результатів роботи, ступінь самостійності і творчої ініціативи здобувача, якість оформлення. В кінці відгуку керівник виставляє оцінку роботі.

У рецензуванні кваліфікаційних робіт можуть брати участь фахівці інформаційної сфери з вищою освітою, які працюють в інформаційних структурах різних типів та вузах. Рецензування в разі необхідності можуть здійснювати професори та викладачі університету, які не працюють на кафедрі, що готує кваліфікаційну роботу. Рецензія повинна мати оцінку роботи за прийнятою шкалою оцінки знань. Негативна рецензія не є підставою для відхилення роботи від її захисту.

ВИМОГИ ДО МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Доповідь здобувача на захисті кваліфікаційної роботи у ЕК повинна супроводжуватись мультимедійною презентацією, яка створюється за допомогою програми MS PowerPoint або аналогічних засобів.

Для ефективної інформаційної підтримки доповіді здобувача мультимедійна презентація повинна містити слайди, зміст та логічна послідовність яких відповідає логіці розкриття теми в кваліфікаційній роботі. Згідно існуючих вимог до переліку, подання та логічного зв'язку слайдів мультимедійної презентації Мультимедійна презентація включає біля 15 слайдів. На першому з них необхідно зазначити назву університету і кафедри, тему кваліфікаційної роботи, відомості про автора (П.І.Б. здобувача, групу) і про наукового керівника роботи (П.І.Б., посада, вчений ступінь, вчене звання). На наступних – мету, об'єкт, предмет кваліфікаційної роботи. На останніх слайдах подають висновки: стислий перелік отриманих

результатів, рекомендації здобувача, можливі шляхи продовження роботи, впровадження її результатів тощо. Розміщувати на останньому слайді фразу «Дякую за увагу» непотрібно, оскільки всі слайди – від першого до останнього – мають бути інформативними. За необхідності кількість слайдів може бути незначно збільшена – для висвітлення деталей та особливостей виконання роботи або зменшена за рахунок об'єднання певних логічних етапів викладення змісту презентації.

Типова структура розміщення контенту слайда (окрім першого) включає: назву слайда; основну змістовну частину; нижній колонтитул. Назва кожного слайда повинна стисло та точно характеризувати те, що подано на ньому. Слайд може вміщувати графічні, текстові та інші елементи (наприклад, анімаційні об'єкти), які доцільно використовувати для подання необхідної інформації. У нижньому колонтитулі рекомендується розміщувати такі елементи: прізвище, ініціали та група автора роботи, номер слайда. Номер слайда необхідно зазначати у форматі «номер слайда/кількість слайдів», наприклад, якщо в презентації 15 слайдів, то шостий слайд нумерується як «6/15».

Необхідно пам'ятати про обов'язковий логічний зв'язок слайдів презентації та доповіді здобувача під час захисту кваліфікаційної роботи. Слайди є допоміжним засобом для доповіді на захисті і повинні полегшити донесення здобувачем сутності роботи до аудиторії. Оскільки презентація є засобом візуалізації доповіді, вона повинна не повторювати, а доповнювати доповідь. Здобувач не повинен в доповіді повністю читати текст слайдів.

Розмір ілюстрації на слайді повинен бути достатнім для розпізнання її деталей з будь-якої точки аудиторії, де проводиться презентація. Текстові елементи також повинні бути достатнього розміру для їхнього прочитання з будь-якої точки аудиторії. Для цього рекомендується використовувати шрифти сімейства Arial не менш ніж 20–22 пунктів для оформлення заголовків і не менш ніж 14–16 пунктів – в інших випадках. Заголовки слайдів можна виділяти жирним шрифтом, при написанні заголовка крапка в кінці не ставиться. Також доцільно виділяти жирним, курсивом або підкреслюванням основні думки в змістовній частині відповідного слайда. Графічна інформація (ілюстрації, діаграми та ін.) повинна доповнювати текстову інформацію або робити її більш наочною. У презентації не повинно бути графічної інформації без змістовного навантаження, якщо вона не є частиною стильового оформлення певного слайда. Якщо графічне зображення використовується як фон, то текст на цьому фоні повинен бути читабельним. Анімацію на слайдах доцільно використовувати тільки тоді, коли без неї неможливо донести суть змісту слайда, наприклад для показу динаміки розвитку процесів.

Увесь файл презентації має бути оформленим в єдиному стилі. Вибір кольорів для оформлення слайдів повинен проводитись з палітри кольорів офіційно-ділового стилю. Доцільно обрати єдиний для всієї презентації колір її фону. Палітра кольорів не повинна вміщувати більш ніж два-три основних кольори. Бажано, щоб слайди мали світлий фон і чорний або темний колір тексту, ліній та інших елементів, щоб кольорове оформлення слайда не заважало сприймати його зміст.

Презентація має відповідати таким вимогам:

- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту;
- відсутність фактичних помилок, достовірність представленої інформації;
- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність стилю оформлення презентації (графічного, звукового, анімаційного) змісту презентації;
- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації має логічно завершуватись);
- об'єднання семантично пов'язаних інформаційних елементів у групи (блоки інформації);
- стислість і максимальна інформативність тексту на слайді;
- переважно горизонтальне розташування інформації на слайді;
- розміщення найбільш важливої інформації в центрі екрану;
- доцільність форматування тексту по ширині;
- неприйнятність «рваних» країв тексту.
- легкість читання тексту на тлі слайда презентації завдяки використанню контрастних кольорів для фону і тексту;
- використання для фону слайда психологічно комфортних тонів, які будуть виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, але не затуляти її;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту).

Типові помилки презентацій

- Надлишкова кількість слайдів;
- Надмірна завантаженість слайдів матеріалом;
- Занадто швидка або повільна швидкість зміни слайдів;
- Замалий шрифт;
- Тло слайду (шаблон) зливається з текстом, або, навпаки, надто яскраве й відволікає від тексту;
- Невиправдане використання анімації;
- Доповідач повторює текст зі слайдів.

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Оформлена робота передається у відповідну комісію попереднього захисту у визначені терміни відповідно графіку дипломування. Комісія попереднього захисту може запропонувати доопрацювати кваліфікаційну роботу або рекомендувати кафедрі не допускати роботу до захисту, якщо вона не відповідає вимогам.

Кваліфікаційна робота, що пройшла попередній захист, передається рецензенту. До рецензування залучаються провідні фахівці вищих навчальних закладів, провідні спеціалісти інформаційної сфери за визначенням випускової кафедри. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці кваліфікаційної роботи.

Завдання рецензування – попередньо оцінити (остаточно кваліфікаційна робота оцінюється у процесі її захисту на засіданні ЕК) теоретико-методологічний рівень підготовки магістра, оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати отримані знання та вміння для самостійного наукового дослідження, здатність формулювати висновки і пропозиції, які мають практичне значення. Крім того, рецензування має на меті, по-перше, допомогти автору більш досконало розібратися в обраній темі та окремих її питаннях; по-друге, оцінити ступінь опанування ним матеріалу та вміння письмово викладати його; по-третє, дати рекомендації щодо подальшої поглибленої роботи над обраною темою дослідження.

Рішення про допуск кваліфікаційної роботи до захисту приймається на засіданні випускової кафедри. Якщо висновок кафедри є негативним, витяг з протоколу засідання кафедри передається декану факультету для прийняття остаточного рішення.

До захисту кваліфікаційних робіт допускаються здобувачі, які

- виконали навчальний план (не мають академічних заборгованостей);
- виконали програму магістерської підготовки;
- мають завершену, оформлену у відповідності з вимогами кваліфікаційну роботу;
- отримали відгук наукового керівника;
- отримали зовнішню рецензію;
- не мають заборгованостей по оплаті за навчання;

Несвоєчасно подані на кафедру роботи не можуть бути рекомендовані до захисту.

Не пізніше, ніж за два дні до захисту, у відповідності з графіком магістрант повинен подати секретареві ЕК:

- оправлену в палітурку кваліфікаційну роботу з усіма структурними частинами, заповненим «завданням», відгуком наукового керівника, рецензією;
- примірник автореферату кваліфікаційної роботи;

ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Публічний захист кваліфікаційних робіт здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти відбувається на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні науковий керівник, опоненти, члени кафедри, представники інформаційних структур.

Для публічного виступу здобувачу надається до десяти хвилин, після чого здобувач зобов'язаний відповісти на зауваження рецензентів та запитання членів ЕК.

У виступі магістрант має висвітлити такі положення:

- обґрунтування актуальності та новизни теми кваліфікаційної роботи;
- чітке формулювання аспектів, що становили предмет дослідження;
- визначення мети наукового дослідження;
- стислий виклад основних результатів дослідження, висновків та практичних рекомендацій;

- можливість використання результатів кваліфікаційної роботи в науковій та практичній діяльності інформаційних структур, вищих навчальних закладів тощо.

Рішення про оцінку кваліфікаційної роботи за п'ятибальною системою приймається на закритому засіданні ЕК та оформляється протоколом. Результати захисту оголошуються в той же день після оформлення протоколу засідання ЕК.

У разі, якщо при захисті кваліфікаційної роботи здобувач отримав незадовільну оцінку, або був недопущений до захисту рішенням кафедри, він може отримати допуск до повторного захисту кваліфікаційної роботи впродовж трьох років після закінчення університету. Екзаменаційна комісія, яка відповідає профілю підготовки в РДГУ, встановлює, чи зможе здобувач після доробки подати до повторного захисту ту саму роботу, чи повинен розробити нову тему. Здобувачам, які не захищали кваліфікаційну роботу з поважної причини (документально підтвердженої), термін захисту може бути продовжений деканом факультету до наступного терміну роботи ЕК, але не більше, ніж на один рік.

Список літератури на допомогу дипломнику

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. URL : <http://lib.pu.if.ua/files/dstu-8302-2015.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).
2. ДСТУ 3582:2013. Державний стандарт України. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила. (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ) / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [На заміну ДСТУ 3582–97 ; чинний від 2013–08–22]. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. URL : http://lib.pu.if.ua/files/DSTU_3582_2013%20%D0%A1%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B2%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%8E.pdf (дата звернення: 30.08.2021).
3. ДСТУ 3008 : 2015. Державний стандарт України. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання ДСТУ. Чинний від 2017-07-01. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2015. 16 с. URL : http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF (дата звернення: 30.08.2021).
4. Бережняк О. Бібліометрія як метод аналізу стану книговидавництва. Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матеріали міжнар. конф. 8 жовт. 2013 р. URL : <http://conference.nbuv.gov.ua/site/reports/id/17> (дата звернення 30.08.2021).
5. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL : <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf> (дата звернення: 10.08.2021).
6. Ващук О.М., Нелюбов В.О. Презентація навчальних і наукових матеріалів : електрон. навч. посіб. Ужгород : ЗакДУ, 2012. 164 с. URL : <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/6645> (дата звернення: 30.08.2021).
7. Власова Г. В., Лутовинова В.І., Титова Л.І. Аналітико-синтетична переробка інформації : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2006. 291 с.
8. Гайдук Н. А., Кудлай В. О. Бібліометричний аналіз як один із методів дослідження динаміки розвитку документних потоків. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.* 2020. Т. 31 (70). № 1. Ч 4. С. 146–151. URL : http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/1_2020/part_4/28.pdf (дата звернення: 30.08.2021).
9. Горовий В.М., Дубровіна Л.А. Соціальні інформаційні комунікації, їх наповнення і ресурс : монографія. Київ : НБУВ, 2010. 230 с. (Сучасні інформаційні технології). URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003131> (дата звернення: 30.08.2021).
10. Григорчук Т.В. Комп'ютерна презентація як засіб демонстрації професійних умінь майбутніх менеджерів соціокультурної сфери. *Молодий вчений.* 2021. № 2 (54). URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2021/2/140> (дата звернення: 30.08.2021)..pdf (дата звернення: 30.08.2021).
11. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник / Харків. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с. URL : <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/558/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).
12. Дудка О.М. Загальні принципи створення мультимедійних презентацій та слайд-шоу засобами програми Power Point : навч. посіб. 7-ме вид. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника : ЦІТ, 2010. 51 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/275.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).
13. Егорова И.Н., Истомина А.А. Исследование и практическая реализация методов веб-аналитики. *Вісн. НТУ «ХПІ».* Серія: Нові рішення в сучасних технологіях. Харків : НТУ «ХПІ», 2013. № 70 (1043). С. 90–94. URL : <http://vestnik2079-5459.khpi.edu.ua/article/view/46474/42608> (дата звернення: 30.08.2021).
14. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства / [О.С. Онищенко, Л.А. Дубровіна, В.М. Горовий та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ : НБУВ, 2011. 235 с. URL : <http://nbuviap.gov.ua/images/naukmon/electroinfo.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

15. Емпіричні контент-аналітичні дослідження : навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності 8.03010101 «Соціологія» / укл. : Л.Л. Юзва. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2017. 75 с. URL : https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:X8fAV29kepAJ:https://sociology.knu.ua/sites/default/files/newsfiles/nmk_kontent_iuzva_red_1.doc+&cd=3&hl=ru&ct=clnk&gl=ua (дата звернення: 30.08.2021).

16. Жабін О. Бібліометрія та альтернативні метрики. Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. 2016. № 43. С. 296–311. URL : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3148:bibliometriya-ta-alternativni-metriki&catid=81&Itemid=415 (дата звернення: 30.08.2021).

17. Іванов О.В. Класичний контент-аналіз та аналіз тексту: термінологічні та методологічні відмінності. Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. 2013. № 1045. URL : http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7244/VKhISD_2013_1045_30_13.pdf?sequence=1&isAlloWed=y (дата звернення: 30.08.2021).

18. Квіта Г.М., Шіковець К.О. Контент-аналіз веб-сайтів як інструмент фахівця з економічної кібернетики. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/10_2017_ukr/6.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

19. Коробець О.М. Бібліометричний аналіз взаємозв'язку понять «екологічний ризик» та «маркетинг». Наук. вісн. Полісся. 2021. № 1(20). С. 104–110. URL : [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2-1\(20\)-104-110](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2020-2-1(20)-104-110) (дата звернення: 30.08.2021).

20. Короткий термінологічний словник із бібліографознавства та соціальної інформатики / Г. М. Швецова-Водка (керівник), Г. В. Сілкова, Л. О. Черепуха та ін.; наук. ред. і авт. вступ. ст. Г. М. Швецова-Водка. Київ : Кн. палата України, 1998. 16 с.

21. Мазурок А. І. Інтент-аналіз виступів представників українського опозиційного політикуму: латентне vs реальне. Український соціум. 2012. № 4. С. 57–70. URL : https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:4pDY2EcaD_wJ:https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2012/10/57-70__no-4__vol-43__2012__UKR.pdf+& (дата звернення: 30.08.2021).

22. Медведєва А. Бібліометричні системи як інструмент моніторингу та підтримки досліджень. Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2017. Вип. 48. С. 271–279. URL : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:dceCTS2FqdcJ:nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=31483:bibliometriczni-sistemi-yak-instrument-monitoringu-ta-pidtrimki-doslidzen%26catid=81%26Itemid=415+&cd=4&hl=ru&ct=clnk&gl=ua (дата звернення: 30.08.2021).

23. Метод контент-аналізу текстової інформації інтернет-газети / В. Фольтович, М. Коробчинський, Л. Чирун та ін. URL : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:cx9tcBN3w4wJ:www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/VNULPKNIT_2017_864_4.pdf+&cd=30&hl=ru&ct=clnk&gl=ua (дата звернення: 30.08.2021).

24. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр з напрямку підготовки 6.050101 «Комп'ютерні науки» для здобувачів спеціальності 6.05010101 «Інформаційні управляючі системи та технології» / укл. : М.Д. Годлевський, В.О. Гужва, В.Л. Лисицький. Харків : НТУ «ХП», 2017. 40 с. URL : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/29411/5/prohramy_2017_Kompiuterni_nauky.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

25. Методичні рекомендації щодо виконання та захисту кваліфікаційної магістерської роботи для підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» за спеціальностями 8.15010008 «Публічне адміністрування», 074 «Публічне управління та адміністрування», 281 «Публічне управління та адміністрування» / укл.: О.Д. Лазор, О.Я. Лазор, Н.І. Патики. Київ : Ін-т підготовки кадрів держ. служби зайнятості України, 2017. 77 с. URL : http://ipk.edu.ua/library/E-Vidan/work_program_magistracy/publ_upr/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%20%D0%9F%D0%90%D0%9C%202017.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

26. Методичні рекомендації щодо структури, змісту й обсягів наукових та навчальних видань викладачів і здобувачів РДГУ / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне, 2010. 115 с.

27.Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / І.С. Добронравова, О.В. Руденко, Л.І. Сидоренко та ін. ; за ред. І.С. Добронравової (ч. 1), О.В. Руденко (ч. 2). Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с. URL : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

28.Наукова періодика України та бібліометричні дослідження : [монографія] / Л.Й. Костенко, О.І. Жабін, Є.О. Копанєва та ін. ; Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2014. 173 с. URL : <http://nbuviar.gov.ua/images/nauk-mon/kostenko.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

29.Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища : монографія / [О.С. Онищенко, В.М. Горовий, В.І. Попик та ін.]. Київ : НБУВ, 2014. 296 с. (Сучасні інформаційні технології). URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003125> (дата звернення: 30.08.2021).

30.Палеха Ю., Леміш Н. Основи науково-дослідної роботи : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2013. 332 с.

31.Пилипчук В.Г., Дзьобань О.П. Інформаційне суспільство: філософсько-правовий вимір : монографія / НДІ інформатики і права Нац. акад. прав. наук України. Ужгород : ІВА, 2014. 282 с.

32.Писаренко В.В., Багорка М.О. Стратегічний маркетинг : навч. посіб. Дніпро, 2019. 240 с. URL : <http://dSPACE.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8387/1/%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%93%D0%86%D0%A7%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%9C%D0%90%D0%A0%D0%9A%D0%95%D0%A2%D0%98%D0%9D%D0%93.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

33.Політична аналітика в державному управлінні : навч. посіб. / С.О. Телешун, Ю.Г. Кальниш, І.В. Рейтерович, та ін. Київ : НАДУ, 2012. 228 с. URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/2a4584da-1c57-46d9-821a-8d7b022188a9.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

34.Рейтерович І.В., Ситник С.В. Аналітичний документ як інструмент підготовки управлінських рішень : навч.-метод. матеріали / уклад. В.М. Гаврилюк. Київ : НАДУ, 2013. 56 с. URL : http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/41d705cd-36a5-4697-a7e2-1d5220f28695.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

35.Розвиток ресурсної бази вітчизняного інформаційного середовища / [О.С. Онищенко, В.М. Горовий, Л.А. Дубровіна та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2012. 194 с. URL : <http://nbuviar.gov.ua/images/nauk-mon/monograf2012-2.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

36.Сілкова Г. В. Основи інформаційно-аналітичних досліджень : навч. посіб. Київ, 1998. 50 с.

37.Смірнова К.В. PR менеджмент : конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, 2021. 191 с. URL : http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/9370/1/SmirnovaKV_PR%20management_KL_2021.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

38.Соціальні мережі як чинник розвитку громадянського суспільства : монографія / О.С. Онищенко, В.М. Горовий, В.І. Попик та ін. ; ред. Т.П. Дубас [и др.]. Київ : НБУВ, 2013. 220 с. (Особливості політичних процесів в контексті розвитку глобалізації). URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003166> (дата звернення: 30.08.2021).

39.Спрінсян В.Г., Бірюкова Т.Л. Ресурси та технології інформаційного менеджменту : навч. посібник. Одеса : ОНПУ, 2012. 248 с. URL : http://nbuviar.gov.ua/images/dorobku_partneriv/Birukova.Sprinsyan.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

40.Сурмін Ю.П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2008. 184 с. URL : <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/surmin.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

41.Федорчук А. Г. Зарубіжний досвід моніторингу змісту інформаційних потоків. URL : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4981:zarubizhnij-dosvid-monitoringu-zmistu-informatsijnikh-potokiv&catid=78&Itemid=412 (дата звернення: 30.08.2021).

42.Федченко Л., Козіна В. Організація діловодства та забезпечення обігу інформації в органах місцевого самоврядування. Харків : Фактор, 2016. 160 с. URL : http://decentralization.gov.ua/pics/attachments/Organizaciya_dilovodstva.pdf (дата звернення: 30.08.2021).

43.Халецька І. Магістерська робота : метод. рек. до написання та захисту для здобувачів психолог. відділень. URL : http://www.academia.edu/2039914/%D0%9C%D0%90%D0%93%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%90_%D0%A0%D0%9E%D0%91%D0%9E%D0%A2%D0%90_%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97_%D0%B4%D0%BE_%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%82%D

0%B0_%D0%B7%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B4%D1%96%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%8C (дата звернення: 30.08.2021).

44.Швецова-Водка Г.М. Документознавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 398 с.

45.Швецова-Водка Г.М. Документознавство : слов.-довід. термінів і понять : навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 319 с.

46.Швецова-Водка Г. М. Методи документознавства. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2007. № 1. С. 81–85.

47.Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с. URL : <http://ep3.nuwm.edu.ua/3946/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

48.Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 7-ме вид., стер. Київ : Знання, 2011. 310 с.

49.Юськів Б.М. Контент-аналіз. Історія розвитку і світовий досвід : монографія. Рівне : Перспектива, 2006. 203 с.

50.Янг Э., Куинн Л. Как написать действенный аналитический документ в сфере государственной политики: Практ. пособие для советников по гос. политике в Центр. и Вост.Европе / пер. с англ. Ю.Д. Полянского; науч. ред. пер. А.И. Килиевич. Киев : «К.И.С.», 2003. 124 с. URL : <http://kyiv-landuse.com/sites/default/files/%D0%AF%D0%9D%D0%93%20%D0%B8%20%D0%B4%D1%80%20-%20%D0%9A%D0%B0%D0%BA%20%D0%BD%D0%B0%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%B0%D1%82%D1%8C%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%20%D0%B3%D0%BE%D1%81%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D1%82%202002%2012%D1%81.pdf> (дата звернення: 30.08.2021).

51.SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій : навч. посіб. / за ред. Л.В. Балабанової. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2005. 301 с. (Вища освіта XXI ст.).

52.SWOT-аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств : конспект лекцій / укл. : І.Ю. Аблієва. Суми : Сумський державний університет, 2020. 233 с. URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79000/1/Abliieva_SWOT_analiz.pdf;jsessionid=84E8ABC69E485B253D1B376A07EE6175 (дата звернення: 30.08.2021).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок оформлення завдання на кваліфікаційну роботу

_____ (повне найменування вищого навчального закладу)
 Інститут, факультет, відділення _____
 Кафедра, циклова комісія _____
 Освітній рівень _____
 Спеціальність _____ (шифр і назва)
 Освітньо-професійна програма _____

ЗАТВЕРДЖУЮ**Завідувач кафедри,****голова циклової комісії** _____

«__» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) ЗДОБУВАЧУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проєкту (роботи) _____

керівник проєкту (роботи) _____,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затвержені наказом вищого навчального закладу від «__» _____ 20__ року № _____

2. Строк подання здобувачем проєкту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проєкту (роботи) _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

6. Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1.	Виявлення літератури з теми дослідження	жовтень 2021 р	
2.	Розробка структури кваліфікаційної роботи	жовтень 2021 р	
3.	Аналіз виявленої літератури	листопад 2021 р	
4.	Підготовка 1-го розділу кваліфікаційної роботи	грудень 2021 р.	
5.	Підготовка 2-го розділу кваліфікаційної роботи	березень 2021 р	
	Підготовка 3-го розділу кваліфікаційної роботи	травень 2021 р	
6.	Підготовка висновків	вересень 2021 р	
7.	Написання вступу	вересень 2021 р.	
8.	Редагування та оформлення кваліфікаційної роботи	жовтень 2021 р.	
9.	Представлення кваліфікаційної роботи	листопад 2021 р.	

Здобувач

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи

Рівненський державний гуманітарний університет
факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики
кафедра документальних комунікацій та бібліотечної справи

На правах рукопису

індекс УДК

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему
**МОДЕЛЮВАННЯ ДОКУМЕНТНИХ ПОТОКІВ В СИСТЕМІ ЗАХОДІВ ПО СПОСТЕРЕЖЕННЮ ЗА
РОЗВИТКОМ ГАЛУЗІ**

Виконав: здобувач 2 курсу,
групи ДД–21,
спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та
архівна справа»,
ОПП «Документознавство та інформаційна
діяльність»
Петренко І.А.
Керівник: доцент Сілкова Г.В.
Рецензент: професор Швецова Г. М.

Рівне – 2021 року

Зразок оформлення реферату кваліфікаційної роботи та переліку ключових слів

Денисюк С. В. Моделювання документних потоків в системі заходів по спостереженню за розвитком галузі : кваліфікаційна робота зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ОПП «Документознавство та інформаційна діяльність» / С.В. Денисюк. – Рівне : РДГУ, 2021. – 87 с. – На правах рукопису.

Релігія як універсальне духовне явище в житті суспільства об'єднує різні верстви населення за допомогою догматів, моральних і духовних цінностей у церковні організації. Будь-яку форму релігії доцільно розглядати, висвітлюючи історичні особливості виникнення та еволюції релігійних вірувань і вчень, ту роль, яку вони фактично відігравали на певних етапах розвитку суспільства. Історичний аналіз релігії необхідно поєднувати з теоретичним дослідженням її побудови, функцій, системи духовних цінностей. Вивчати релігійне середовище доцільно лише в тісному зв'язку з конкретно-історичними, соціальними, етнічними, культурними явищами, під впливом яких формуються ті чи інші релігійні вірування і культури. Релігієзнавство, як наука про релігію, є комплексом теоретичних та історичних поглядів на релігійну свідомість як форму суспільної, на соціальну природу релігії, закономірності її виникнення і розвитку. Релігієзнавчі знання складають методологічну основу вивчення релігійних явищ у їхнім зв'язку з соціальною практикою. Відображенням (певною документною моделлю) накопичених в той чи інший момент свого існування релігієзнавчих знань є галузевий документний потік (ДП), тому найбільш адекватним засобом спостереження за розвитком галузі є його моделювання.

Мета дослідження полягає в розкритті можливостей застосування моделювання галузевого ДП в цілях спостереження за розвитком галузі. Предметом є формування моделі ДП України з проблем релігієзнавства періоду 2018 – 2020 рр.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у виявленні когнітивних можливостей бібліометричного аналізу та моделювання, визначенні шляхів поєднання дослідницького потенціалу моделювання, моніторингових і бібліометричних досліджень ДП, а також можливості застосування результатів дослідження для формування галузевого видавничого репертуару як засобу забезпечення ПП відповідного змісту. Практичне значення роботи зумовлене тим, що одержані результати дослідження створюють науково-методичне підґрунтя застосування моделювання з метою спостереження за розвитком галузі та визначають можливості бібліометричного аналізу як засобу оптимізації галузевого ДП. Застосована методика також є перспективною для вивчення стану інформаційного забезпечення галузі.

У першому розділі висвітлюється суспільна роль релігієзнавчого знання; розкриваються сучасні тенденції інформаційного забезпечення користувачів інформаційних установ. У другому розділі з позицій системного підходу охарактеризований ДП як об'єкт наукового пізнання та фактор розвитку галузі, узагальнюється методика моніторингових досліджень, що можуть скласти підґрунтя для створення інформаційної моделі потоку. У третьому розділі репрезентовано модель ДП України з релігієзнавства періоду 2015–2017 рр., що базується на результатах проведеного бібліометричного моніторингу.

Ключові слова: релігієзнавство; моделювання; документний потік; структурування документного потоку; моніторинг, бібліометричне дослідження, інформаційна модель.

Зразок оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

Вступ		4
Розділ 1	Теоретичні засади формування інформаційних ресурсів у сучасному інформаційно-комунікаційному середовищі	9
1.1.	Електронні інформаційні ресурси як сегмент системи сучасних інформаційних ресурсів	9
1.2.	Стан формування електронних інформаційних ресурсів у вітчизняних інформаційних установах	18
Розділ 2	Електронні інформаційні ресурси в контексті вдосконалення інформаційного сервісу	28
2.1.	Онлайнові інформаційні послуги як сучасний елемент інформаційного сервісу	28
2.2.	Характеристика основних форм дистантного інформаційного обслуговування користувачів	39
2.3.	Технологічні аспекти реалізації онлайн-інформаційного сервісу	48
Розділ 3.	Сучасний стан та перспективи розвитку електронних інформаційних ресурсів Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки як засобів інформаційного обслуговування користувачів	58
3.1.	Місце електронних інформаційних ресурсів в інформаційному середовищі Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	58
3.2.	Формування ресурсної бази інформаційного сервісу Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	68
3.3.	Шляхи оптимізації інформаційних послуг на основі розвитку електронних інформаційних ресурсів Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки	78
Висновки		87
Список використаної літератури та неопублікованих документів		92
Додатки		

Мовні конструкції та лексичні засоби, які використовуються у наукових працях для зв'язку між реченнями

Мовна ситуація	Мовні конструкції		
причина та її наслідок, умова та наслідок	(і) тому, тому, що		
	оскільки, адже, позаяк, тому що		
	з чого, звідки	виходить, виникає, трапляється	
	(у) внаслідок		
	у результаті		
	на основі вище означеного, на підставі вказаного вище		
	у зв'язку з цим		
	згідно з, відповідно до		
	у цьому випадку, у такому випадку, у цій ситуації,		
	за таких умов, за такого стану		
	з огляду на це, підсумовуючи викладене вище		
	(а) якщо (ж) ..., то ...		
	що	засвідчує, підтверджує вказує, стверджує Говорить відповідає, виправдовує Уможлиблює дозволяє, допускає сприяє, підтримує має значення, сенс	
	часове співвідношення та порядок викладення	спочатку, насамперед, у першу чергу	
першим, головним, наступним, визначальним,		кроком, рівнем, щаблем,	
		елементом, ланкою, значенням	
попереднім, останнім, єдиним			
водночас, одночасно, наразі, у той же час,			
поруч з цим, поряд з таким			
попередньо, вище, раніше			
ще раз, знову, спочатку, вдруге, вкотре			
потім, нижче, після цього, далі			
згодом, пізніше			
по-перше, по-друге ... тощо			
зараз, сьогодні, у цей (на цей) час, на сьогодні			
у минулі роки, останнім часом, останнього часу			
дотепер, до цього часу, до сьогодні			
на завершення, зрештою, нарешті, врешті-решт			
зіставлення та протиставлення	але, (у) втім, а проте, та, однак, зрештою, позаяк		
	як ..., так і ...; так само, як і ..., натомість		
	не тільки, але і (й)		
	порівняно з; якщо ..., то ... на відміну, навпаки, на противагу, супротив, наперекір		

	аналогічно, також, подібно	
	з одного боку, з іншого боку	
	у той час, як; разом із тим	
доповнення або уточнення	також і, до того ж, разом із тим, зокрема, а саме, надто	
	окрім, крім	того, цього
	більше, точніше, швидше	
	понад, більше, над	

Мовна функція	Лексичні засоби	
	особливо, а надто, передусім, насамперед	
посилання на попередній або наступний	тим більше, що	
	у тому разі, у випадку, тобто, а саме	
	як було	сказано, викладено, акцентовано
		показано, описано, зображено
		доведено, обґрунтовано
		Актуалізовано
		отримано, одержано, здобуто
		виявлено, з'ясовано, розкрито
		встановлено, визначено, сформульовано
		згадано, зазначено, наведено
	виходячи з міркувань	
	як підкреслювалось, вказувалось вище	
	згідно з цим, відповідно до цього	
	належно, відповідно	
	у зв'язку з цим, у зв'язку з вищевикладеним	
	та інші, тощо	
	цей, що розглядається, вказаний вище	
	такий, подібний, аналогічний, відповідний, такого типу, такого виду, схожий на ...	
	багато з них, один з них, деякі з них	
	наступний, деякий, надалі, подальший, другий	
більшість, більша частина		
керуючись положенням		
узагальнення, висновок	дослідженням встановлено, підсумовуючи викладене вище	
	як наслідок, як результат	
	отже, тому, через те	
	у результаті, у кінцевому підсумку, узагальнюючи	
	відтак, потім, відтепер	виникає, утворюється
		Виходить
		стає зрозумілим
	звідси, з цього,	очевидно, можливо, мабуть
		дозволяє зробити висновок
	це	дозволяє дійти висновку
		зводиться до такого
		Засвідчує
		переконує, схиляє
	на завершення, і нарешті	

ілюстрація	наприклад; так, як приклад; для прикладу
	прикладом, свідченням, зразком може слугувати (бути),
	такий же (наприклад)
	у випадку, для випадку
	про це може свідчити; що очевидно, що наочно демонструє, що підтверджує
введення нової інформації	розглянемо такі випадки, наведемо декілька прикладів
	зупинимось детально на ...
	основні переваги цього методу полягають ...
	деякі додаткові зауваження ...
	декілька слів щодо перспектив дослідження ...

Навчальне видання

Сілкова Галина Василівна
Костенко Марина Степанівна
Бабенко Жанна Валентинівна

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

Методичні рекомендації до написання кваліфікаційної роботи
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та
архівна справа
за освітньо-професійною програмою «Документознавство та інформаційна діяльність»

Відповідальна за випуск: канд. пед. наук, доц. Сілкова Г.В.